

ЛІЗІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОНОВЛЕННЯ СКЛАДУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АГРОВИРОБНИЦТВІ

Артюшенко Ю.С., студентка,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка

У 2010 році традиційно залишається проблема забезпечення сільськогосподарських підприємств основними технічними засобами. Технічне забезпечення сільського господарства знаходиться на дуже низькому рівні. Селяни виконують необхідні технологічні операції технічними засобами, зношеними на 80-90%, які залишилися ще з радянських часів. Причому ця застаріла техніка потребує значних коштів для підтримання її в робочому стані, а якість виконаних нею робіт є дуже низькою. Внаслідок цього сільськогосподарські підприємства втрачають великі обсяги врожаю. Нині кількість списаної техніки перевищує кількість придбаної більш як у десять разів. На селі майже припинилися процеси відтворення й оновлення матеріально-технічної бази.

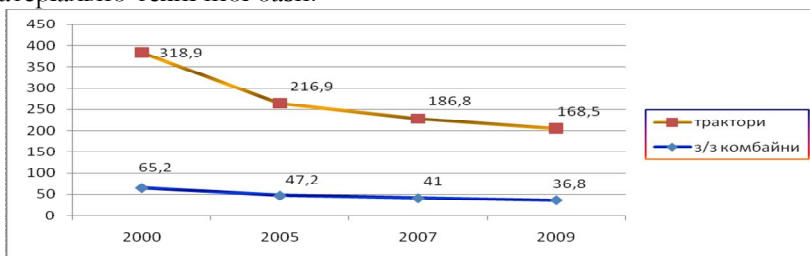

Рис.1. Динаміка чисельності основних видів сільськогосподарської техніки в сільгоспідприємствах у 2000-2009 рр. [1]

Особливо гостро стоїть проблема джерел оновлення складу основних засобів в агровиробництві. Внаслідок щорічного зменшення кількісного складу машинно-тракторного парку та його балансової вартості у сільськогосподарських підприємств втрачаються можливості власних традиційних джерел оновлення й поповнення машинно-тракторного парку, таких як амортизаційний фонд і прибуток (табл.1)

Крім вищенаведених джерел, існують кошти, що надходять до сільськогосподарських підприємств у відповідності з наданою Законом України «Про податок на додану вартість» пільгою по ПДВ, яка дозволяє залишати сальдо між податковим зобов'язанням і кредитом у

сільськогосподарських підприємствах на наявності документів про використання цих коштів на купівлю матеріально-технічних ресурсів виробничого призначення.

Таблиця 1

Динаміка основних власних джерел оновлення основних фондів у сільськогосподарських підприємствах, млн.грн [2]

Показник	2000	2005	2008	2009
Сума амортизаційних відрахувань	13164,6	7027,8	8419,1	9208,5
Чистий прибуток (збиток)	-121,4	1253,2	5462,1	7120,0

За розрахунками фахівців нормативна сума на оновлення основних виробничих фондів, за ідеальних умов, у тому числі за наявності достатньої кількості коштів у сільськогосподарських підприємствах, повинна біти на рівні 17 млрд. грн. на рік

Практично всі кошти, які б мали інвертуватися в техніку й обладнання використовуються переважно на фінансування оборотного капіталу, в тому числі на купівлю насіння, паливно-мастильних матеріалів, мінеральних добрив, сплату банківських процентів за кредит тощо. Цим змінюються принципи фінансування сільськогосподарських підприємств, і, як наслідок, ці процеси сприяють вимиванню капіталу із сільськогосподарської галузі. У такій ситуації сільськогосподарські підприємства вимушені дедалі більше залучати сторонні організації для виконання основних технологічних операцій для виконання основних технологічних операцій, втрачаючи власні прибутки; вдаватися до допомоги позикових джерел, таких як, довгострокові кредити банків, емісія облігацій, цільовий державний кредит, податковий інвестиційний кредит та лізинг.

Довгострокові кредити не є ефективним джерелом фінансування відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств. Причини цього – високі процентні ставки за кредитами, низька кредитоспроможність сільськогосподарських підприємств. Лізинг є альтернативою довгостроковому банківському кредитуванню. Переваги лізингу складаються у відсутності іммобілізації коштів на придбання основних фондів, можливості використання їх на правах оренди.

Розглянемо ситуацію, коли керівництво підприємства вважає економічно доцільним придбати основні засоби за схемою фінансового лізингу. Можливо, у агровиробника немає необхідних ресурсів для оновлення складу основних засобів за власний рахунок

або такий спосіб вважають економічно недоцільним. Як і у випадку з кредитними коштами, генеруючи прибуток шляхом використання активів, придбання основних засобів здійснюють протягом строку їх корисного використання. Зауважимо, що об'єктом лізингу може бути нерухоме і рухоме майно, призначене для використання в якості основних фондів, не заборонене законом до вільного обігу на ринку і щодо якого немає обмежень про передачу його в лізинг.

На відміну від варіанта з отриманням кредиту на придбання основних засобів, лізингоодержувач отримує не гроші, а необхідне обладнання і поступово, у терміни, визначені контрактом, відшкодовує лізингодавцю вартість цього обладнання. У підсумку, оформивши договір фінансового лізингу та сплативши авансовий платіж, підприємство отримує необхідне обладнання. Лізингові платежі за договором фінансового лізингу відносять до валових витрат підприємства, тобто ресурс для їх оплати формується на підприємстві до сплати податку на прибуток.

За досить простої схеми забезпечення предмет лізингу виступає гарантом безперервного фінансування договору. У порівнянні з кредитним договором початкові капіталовкладення менші, тому й вільні активи підприємства більші. По закінченні терміну дії договору фінансового лізингу, після сплати останнього платежу предмет лізингу переходить у власність підприємства за залишковою вартістю. До недоліків цього джерела фінансування для підприємства слід віднести те, що у фінансовий лізинг не можуть передаватися нематеріальні активи, корпоративні права, сировина, матеріали та цінні папери.

З кожним роком лізинг стає все більш поширеним на теренах України. Розповсюджений при купівлі та оновленні складу основних засобів у агровиробництві, він зміцнює позиції у державних закупівлях. Однак щоб зробити лізинг більш конкурентоспроможним фінансовим інструментом на ринку фінансових послуг, слід суттєво удосконалити вітчизняне законодавство. Пошук шляхів удосконалення чинного законодавства з метою наближення його до світової практики нормативно-правового регулювання лізингових відносин є перспективою наших подальших досліджень. Лізинг дозволяє підприємству придбати основні засоби за наявності у нього мінімального власного капіталу.

Порівняння джерел фінансування з точки зору оподаткування також свідчить на користь лізингу. Але остаточний вибір джерела фінансування придбання основних засобів слід здійснювати за результатами фінансового аналізу. Слід зазначити, якщо підприємство

лише розпочинає свою діяльність, лізинг стає практично безальтернативним варіантом.

Інвестування у майновій формі знижує ризик неповернення коштів порівняно із кредитом. Лізингове майно не зараховується на баланс лізингоодержувача, що звільняє його від сплати податку на це майно. Лізингова угода укладається швидше, ніж кредитна, вимагаючи меншої кількості різного виду довідок від клієнта. При цьому графік погашення заборгованості розробляють індивідуально для кожного замовника, що не завжди можливо при звичайному кредитуванні.

Література.

1. Сільське господарство України 2009. Статистичний збірник.- Держкомстат України, 2010. - с. 194.

2. О.Ярославський Проект «Аграрна політика для людського розвитку» [Електронний ресурс].

3. Господарський процесуальний кодекс України : Офіційний текст із змінами/ Мін- во юстиції України. – К., 2009. – 128 с. – (Кодекси України). – ISBN 966-7752-70-4.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Красноручький О.О.

РОЛЬ І ЗАВДАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

**Беспалов Г.В., магістрант,
Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка**

Кадрова політика – це сукупність соціально-правових, організаційно-економічних і психологічних заходів в державі з формування. Використання і відтворення трудового (кадрового) потенціалу [1].

Кадрова політика має за головну мету забезпечення сьогодні та у майбутньому кожної посади і робочого місця персоналом належної кваліфікації.

Основними завдання кадрової політики є:

- своєчасне забезпечення підприємства (організації) персоналом необхідних професій та кваліфікації й у достатній кількості;

- забезпечення умов реалізації передбачених трудовим законодавством прав і обов'язків громадян;